

5. Вдовенко Л. Платоспроможність підприємств: сутність та методика розрахунку показників / Л. Вдовенко // Економічний аналіз: зб. наук. праць Тернопіль: ВДЦ ТНЕУ "Економічна думка", 2012.–Вип. 10.–Ч. 2.–С. 27-29.

6 Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: монографія / Л.А. Лахтіонова.–К.: КНЕУ.–2001.–388 с.

7 Халатур С. М. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / С.М. Халатур, Л.І. Бровко, Т.О. Моруга // Економіка та держава. – 2017. – № 12. – С. 56-60. Режим доступу : http://www.economy.in.ua/pdf/12_2017/13.pdf

8 Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – Київ: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

9 Кононенко О. Аналіз фінансової звітності / О.Кононенко, О.Маханько. – Вид. 5-те, перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2012. – 208 с.

10 Економічний аналіз. Підручник / За ред. Меховича С.А., Тимофєєва В.М., Погорєлова І.М. – Х.: Віровець А.П. «Апостроф», 2009. – 752 с.

11 Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту : навч. посіб. – 3-є вид. – К.: Каравела, 2006. – 560 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Стригуль Лариса Станіславівна,

к.е.н., доцент

Тур Ганна Євгенівна,

студентка

Стригуль Антон Андрійович,

студент

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

Прибутковість підприємства суб'єктів господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми і галузі функціонування, залежить від рівня забезпеченості підприємств ресурсним та фінансовим потенціалом, їх раціональним співвідношенням та ефективним використанням у процесі господарської діяльності. Таким чином, дослідження підходів визначення прибутковості підприємства є своєчасним та актуальним завданням. Науково обґрунтовані теоретико-методологічні аспекти сутності поняття прибутковості діяльності суб'єктів господарювання висвітлені в наукових працях Концеби С.М., Єпіфанової І.Ю., Мочерного С.В. та багатьох інших.

Ефективність виробництва визначається наявністю, станом всіх факторів

виробництва: земельних та трудових ресурсів, основних виробничих і оборотних засобів. Збільшити виробництво продукції до повного задоволення потреби населення неможливо без всебічного прискорення розвитку підприємства [1].

Прибутковість – це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з точки зору здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення використаних ресурсів [2].

В науковій літературі існує велике різноманіття підходів щодо визначення сутності дефініції «прибутковість», що дає підґрунтя та зумовлює необхідність здійснити дослідження і також сформулювати визначення з урахуванням часової хронології. Визначення поняття «прибутковість» різними авторами наведено в таблиці 1. Отже, хронологічний аналіз останніх досліджень вченими-економістами поняття «прибутковість» показав, що це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з точки зору здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення будь-яких вкладених та використаних ресурсів, тобто прибутковість слід розглядати як складову ефективності діяльності підприємства і навіть більше, як складову системи показників, що відображають різні види ефективності діяльності в залежності від напрямку її дослідження.

Таблиця 1

Визначення поняття «прибутковість», наведене різними вченими в певній часовій хронології

Автори	Визначення поняття
Мочерний С.В. [3]	<i>як показник ефективності ...</i> прибутковість суб'єкта треба розглядати з двох аспектів: по-перше, як прибутковість усього підприємства щодо всього авансованого капіталу, яка визначається нормою прибутку: відношенням річного прибутку до авансованого капіталу; по-друге, як прибутковість виготовлення окремої партії товарів, яка вимірюється відношенням прибутку до собівартості товарів
Хмелевський О.В. [4]	<i>стан підприємства</i> , що вказує на його здатність здійснювати рентабельну діяльність, забезпечувати платоспроможність, генерувати прибуток, на основі чого забезпечувати стабільність зростання та майбутній інноваційно-інвестиційний розвиток
Антонюк Р.Р. [5]	<i>стійке економічне явище</i> , що проявляється як підтверджена здатність підприємства генерувати позитивний фінансовий результат від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності, що полягає в перевищенні

	доходу над здійсненими витратами в розмірі достатньому для ефективного подальшого функціонування
Огійчук М.Ф. [6]	<i>вид ефективності</i> , що характеризує результативність діяльності економічних систем (підприємств, територій, національної економіки). Основною особливістю таких систем є вартісний характер засобів (видатків, витрат) досягнення цілей (результатів), а в деяких випадках і самих цілей (зокрема, одержання прибутку)
Осипова Т.В. [7]	<i>як показник ефективності ...</i> основою прибутковості є сам прибуток, який у цілому й визначає результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Тому прибуток зображає її результати
Кучер Л.Ю. [8]	<i>як показник ефективності</i> між прибутком і прибутковістю є тісний діалектичний взаємозв'язок: прибуток – це показник для зображення економічного ефекту в абсолютних показниках, а прибутковість – показник для зображення економічної ефективності діяльності суб'єкта господарювання

Проведені дослідження визначень понятійного апарату ефективності мають теоретико-практичну значущість щодо удосконалення визначення поняття «прибутковість», що дозволяє одержати комплексне уявлення про ефективність підприємства за всіма аспектами його діяльності в цілому, на засадах розрахунку відповідних рівней прибутковості, що й створює підґрунтя для його об'єктивного оцінювання.

Список літератури:

- 1 Концеба С.М., Піддубна О.Д. Економічна ефективність виробництва продукції олійних культур у сільськогосподарських підприємствах. Економіка АПК. 2012. №2. С. 33-37.
- 2 Спіфанова І.Ю. Гуменюк В.С. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення. Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет. 2016. Вип. 3. С. 189-192.
- 3 Мочерний С.В. Мочерна Я.С. Політична економія : навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К. : Знання, 2007. 684 с.
- 4 Хмелевський О.В. Оцінка якості прибутковості в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств машинобудування. Економіст. 2008. № 3. С. 50–53.
- 5 Огійчук М.Ф. Сутність прибутку та підходи до методики його визначення. Економіка АПК. 2009. № 6. С. 31–45.
- 6 Антонюк Р.Р. Прибутковість сільськогосподарських підприємств: природа категорії. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. 2012. № 126. С. 50–55.
- 7 Осипова Т.В. Теоретичні аспекти трактування прибутковості в сучасних умовах господарювання. Управління розвитком. 2012. № 1. С. 82-84.
- 8 Кучер Л.Ю. Науково-теоретичні підходи до інтерпретації дефініції «прибутковість» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_99/06.pdf.